

Rættleiðing til sunnbing um bygðafundin í Sunnba 15. janúar í ár

Tá nú ein huldumaður fer í blöðini við einum lesara-brævi og ~~þó~~ger meg persónliga, skal eg gera nákrarættleiðingar til skuldsetingar og illgitingar hansara.

Eg var við til omanfyri nevnda fund og spurdi eg síðumenninar hjá mær, um nakað útróðrarfelag var til og segði annar teirra seg ekki kenna til slíkt felag í Sunnba, men hin svaraði, at eitt útróðrarfelag var í bygðini, og hugsi eg sostatt, at hesin maðurin er greinskrivarin.

Sostatt reistist eg ekki upp á fundinum og segði alment, at eg ikki kendi til nakað útróðrarfelag, sum huldumaðurin vildi vera við.

Um so er, at nakað útróðrarfelag er til, so kann hesin huldumaðurin upplýsa sunnbingum, hvør ið er í stjórni í hesum felag, og hvør, ið rindar limagjald til felag-ið.

Sami huldumaður sigur meg vera komnan við eini rúgvu av orðavavstri, tað meti eg ikki, tí eg greiddi fundarfólkunum frá, at eg sum næstformaður í bygðaráðnum hevði verið

í samband við landsverkfrøðingin og formannin í bygðaráðnum, sum var burturstaddur, um lendingina og tað, sum farið var og lovaði landsverkfrøðingin, at ein verkfrøðingur skuldi koma á staðið 16. janúar og kanna og uppmáta skaðan og var hetta eisini gjørt. Sostatt meti eg, sum næstformaður, at hava gjørt minna skyldu hesum máli viðvíkjandi.

Hann sigur viðari, at eg var spurður, um bygðaráðið hevði havt fund um skaðan, og at eg hevði svarað nei. Til tað er at siga, at ein bygðaráðslimur, so ótrúligt hetta ljóðar, spurdi meg, um bygðaráðið hevði havt fund um málið og svaraði eg honum, «at tú sum bygðaráðslimur mundi vitað, um nakar fundur hevði verið». Sostatt svaraði eg hvørki ja ella nei, og sostatt kunnu tit siggja, at henda huldumansgreinin í Dimmalætting 25. janúar eru ósannindir frá byrjan til enda.

Sum øllum sunnbingum kunnugt, arbeiði eg við eitt alibrúk á Lopransfirði og fari eg frá húsini í

myrkri á morgni og komi aftur til húsar í myrkri á kvöldi. Møguleikarnir hjá mær at bjarga og kanna, hvat farið varð í Pollinum, vóru ikki av teimum bestu, men var eg har úti á kvöldi. Eg kundi tó ikki meta um, hvat farið var í Pollinum fyrrenn 14., 15. og 16. janúar og síðani tá havi eg fylgt við hesum máli og skal eg gera alt, sum stendur í minari makt at fáa bött um Pollin, so at útróðurin kann halda fram ótarnaður.

Hesin huldumaðurin, sum skrivað hevur greinina í Dimmu, man óiva hava sitið í sóknarstýrinum fyrr og lopin frá, áðrenn skútan er sokkin undan honum.

«Men skomm fái tú svarti huldumaður við tínum ljóta kjafti tú vil hava meg at mis-teinkja sunnbingar við tínum pennaskrafti.»

Vil eg við hesum enda hesaferð og svari eg ikki huldumannabrevum aðruferð.

Sunnba 1. februar 1986
Gunnar Poulsen

Ferjulegan fær eisini týdning fyri Kirkjubø

Tað fer nú at vera í ellivta tíma at avgerð verður tikin, hvørt ferjulega skal byggjast í Kirkjubø ella á Velbastað.

Tað var árið 1793 tann 28. jan. at nógurvur uppgangur var í Kirkjubø. Hetta árið skolaðu burtur 5.469 kvadradravne. — sum tað stendur í Færøske Kongsbønder —. Ella 1 3/4 mørk eftir innangarðs meting.

Tað er ikki av tilvild at hetta verður nevnt. Tí tað er júst her á leið, ið talan hevur verið um at byggja ferjulegu, og tað ið má haldast at hava allar størsta týdningin, í hesum so viðbrekna máli, er, at grótið, sum nýtast skal til verndargarðarnar, verður alt sprongt úr hesari hellu, sum stendur úti í sjógvi.

Tað fæst meiri grót enn brúk verður fyri, verður upplýst frá Landsverkskrivstovu.

Tað man vera henda grynna, sum fyri ein part er komin undan kavi árið 1793.

Vit kunnu so vera fyri ella imóti ferjuleguni. Men tað man valla finnst pláss í Føroyum, sum kann gera so nógvan kyrran sjógv, bert við at spreingja grót so at siga úr sjónum. Soleiðis at einki greifligt sár verður at siggja á landi. Hvat siga friðingarnevndirnar um tað?

Landsstýrismaður Lasse Klein sigur, at ferjulega í Kirkjubø fer at kosta um 23 mió. og á Velbastað stívar 42 mió. Tað var júst hetta ið undirritaði bendi á, í eini grein um ferjulegu í Kirkjubø fyri uml. einum ári síðani.

«At tað mundi vera hyggjaraðini at leggja ferjuleguna her. Tí her fæst hon kyrrari og rúmari, eisini til onnur fer enn bara ferju, og tað ið hitt hevði kostað meira, átti at

verið nýtt í staðin til at umvælt múrin í Kirkjubø við, so at tað gjørdi veruligan mun. Tí múrin fer ikki nú, ja frá einum degi til annan at standa til at rapa. Har eru frostsprungur víða um og tá serliga á norðurhorninum, sum fyrr er greitt frá, tí har er ríva úr erva og niður í grund. Hesa sprungu visti eldri maður mær, longu tá eg var ungur smádrongur og hon sæst eyðvitað betur idag, enn fyri eini fyrati árum síðani. Nei, her krevst annað og meira til. Ikki eigur at vera helmað í, fyrr enn ein formur av eini ella aðrari takkonstruktión er lagdur omaná múrin. — Við at leggja klipur og sement í veggirnar bindur ikki múrin saman. Regnið má byrgjast úti, so at frostið missir valdið.

Um ferjulegan gerst veruleiki, í Kirkjubø, kunnu her skapast eftir forimuni vinnulig tiltøk.

Vit kunnu nevna alivinnu. Her rennur reinur sjógvur, á báðum føllum, framvið. Útróður kundi eisini komið til greina. Tí ikki var Kirkjubøur hildið vánaligt útróðrarpláss, bæði í eystur- og vesturhavi á fyrru árum.

Við hesum í huga og ivaleyst øðrum við, tykist tað hugstoytt, tá alt arbeiðsført fólk má av bygðini í góðum árum, tí her má einki nemast. Hóast frammanfyri nevnda ferjulega fer at liggja um 1/2 km vestan fyri fornminni.

Eg verði ikki sørt argur, tá eg siggi ummælið frá yvirfriðingarnevndini og støðutakan hennara til hetta mál. Hetta er nasaðjörv avgerð og illa umhugsað. Tí fornminni fæa onga órógv av hesi útbýgging. Tvørtur imóti. Tí verjugarður norðan- og

sunnanfyri fara júst at verja fornminni imóti havóðnum. Um hetta ikki var so, kundi vit kallast vandalistar. Verður tað borið so í bandi, at einki av vinnuligum uppruna skal siggja dagsins ljós í Kirkjubø, og at fólk mugu søkja sær eyð á øðrum plássum, verður einaferð fyrr ella seinri brikin kæld. Verið vis í tí.

Alt hetta frá yvirfriðingarnevndini mugu vit lata um okkum ganga, imeðan allar heimins tjóðir, sum seyður í tronga, hava fritt at fara á hesum staði. Vit í Kirkjubø, ið eru fyri ferjulegu, eru eisini góðir við fornminni. Tað má kortini bera til at liva saman við tí forna, og um somu tíð, hugsa um framtíðar mogleikar, um tøk eru á.

Um andin í eini bygð skal vera sámliga frískur, er treytin, — at fólk ið má kunna skapa eitthvørt sum bygðin kann geva kost á. Verður hetta ikki havt í huga, hvat serliga unga fólkini viðkemur, endar alt á skrágøtum. Tað má kallast vandalisma, í orðsins rætta týdningi. Hevði gamli bóndin, tann framburðsmaður hann var, — vitað, um tað afturhald, ið menn nú vilja leggja yvir hesa, av kava og havóðnum so illa viðfarna bygð, hevði hann ógvast við.

— Tað er hart at verða tikin við kvørkrataki.

Sverri Patursson
Kirkjubøur

miðal flakavirkjum í Føroyum, hvussu nógva tað kostar at framleiða vøruna. Hetta verður sjálvsagt ein meting, og teir, sum eru effektivir, teir hava sjálvandi eitt størri avlop enn teir, sum eru ineffektivir. So verður avreiðingarprisurin settur, og har er tað so tað almenna lögnum Ráfiskagrunnin skoytir 60 mill. kr. uppí prisin.

Ein og hvør kann siggja útfrá hesi myndini, at tá ið Fiskasolan tekur 7-8 mill. meira burturav, ja so skal Ráfiskagrunnurin skoyta tað uppi, um avreiðingar-

prisir og alt annað skal vera óbroytt.

Tá ið Birgir í ein vissan mun gremur seg um, at flakavirkini fáa ov litið av peningi til nýløgur, rationalisering og vørumenning, so vil eg vísa á, at tað eru fleiri almennir lánimøguleikar til hetta virkseml, og teir verða eisini brúktir.

Birgir sær út til at hava yvirseð, at eg skrivi í minni grein, at Ráfiskagrunnurin nokk er eitt sindur stívt system, og kundi óivað verið umskipaður soleiðis, at hann kom betur til gagns fyri vinn-

una.

Her hava so fleiri tankar verið frammi í seinastuni, eitt nú hevur Thulesen skotið upp, at Fiskasolan burði verið býtt upp í fleiri smærri fiskasølu, og tað eru fleiri ið meina, at Ráfiskagrunnurin skuldi ligið í søluliðinum.

Sjálvur rokni eg við, at vit áttu at havt eina fiskasølu fyri góðskaðar vørur, og har lagt Ráfiskagrunnin í sølulið. Tað hevði óivað verið gagnligt, og hevði helst bót um mogleikan hjá virkjum at arbeitt.

Sjálvt um vit høvdu

havt fleiri smáar fiskasølu, so hevði tað verið neyðugt, og eisini borið væl til at samskipað arbeiðið úteftir.

Tað er longu neyðugt at hugsa eitt sindur um hetta, tí viðvíkjandi útflutningi av alifiski, so eru tað longu fleiri seljarar, og skal tað ikki koma kaos í marknaðin, so verður tað neyðugt at finna eina skipan.

Tað tykist mær eitt sindur «fornorrønt» tá ið Birgir skrivar, at Fiskasolan hon klárar seg sjálván, ja, tað ljóðar sum Fiskasolan koyrir púra

óheft av restini av samfelagnum, og konsoliderar seg bæði væg og virðiliga.

Hyggja vit eftir hvør ið eigur Fiskasoluna, so er tað eingin loyna, at fleiri av teimum virkjum, ið útflyta gjøgnum Fiskasoluna, í dag liggja á knønum í landskassanum fyri at biðja um pening, og tá ið ein veit, at 260 mill. kr. verða sirkuleraðar aftur til fiskivinnuna, so hugsi eg, at tað er eitt sindur flott at pástanda, at størsta fyrítøka í Føroyum hon klárar seg leys av samfelagnum. Tað ger hon ikki.

Fiskasolan er ein so týðandi partur í samfelagsmynstrinum, at vit hava brúk fyri, at hon virkar væl, og ger hon ikki tað, so má hon bera broysta. Tí meginreglan fyri eina og hvørja organisation er, at hon skal vera í samsvar við sitt umhvøvi, er hon ikki tað, so er hon sjúk, og má víðgerast hareftir.

Virðingarmest
Thomas Arabo